

عقاب‌های سفید

صربستان در جنوب شرقی قاره اروپا واقع شده و از معدود کشورهای اروپایی است که بعد از جنگ جهانی دوم همچنان درگیر جنگ بوده و تحولات و دگرگونی‌های سیاسی پیاپی را تجربه کرده است. شاید بسیاری از ایرانی‌ها از این کشور چیز زیادی ندانند، اما بالغ و روادید بین ایران و صربستان، تنها در شش ماهه دوم سال گذشته، هفت هزار ایرانی به عنوان گردشگر به این کشور سفر کرده‌اند تا زمینه آشنایی هرچه بیشتر این دو کشور فراهم شود

صربستان

صربستان که با نام رسمی جمهوری صربستان شناخته می‌شود، کشوری محصور در خشکی است که با هیچ دریای یا اقیانوسی در ارتباط نیست. این کشور در مرکز جنوب شرقی اروپا واقع شده است. حکومت نوین صربستان در سال ۱۸۱۷ در پی قیام دوم صرب‌ها به وجود آمد و پس از پایان جنگ جهانی دوم مرزهای امروزی این کشور شکل گرفت. در آن زمان صربستان یک واحد فدرال درون جمهوری فدرال سوسیالیستی یوگسلاوی شد. پس از آنکه مونته‌نگرو از اتحاد صربستان و مونته‌نگرو جدا شد، صربستان در سال ۲۰۰۶ دوباره به صورت حکومت منفرد درآمد. این کشور استان‌های خودمختاری دارد؛ کوزوو و متوهایا در جنوب و ویوودینا در شمال. با اینکه کوزوو اعلام استقلال کرده است، اما همچنان زیر نظر نمایندگان موقت سازمان ملل اداره می‌شود. صربستان از نظر جغرافیایی در یکی از راه‌های بین‌المللی اصلی قرار گرفته و مرکز و غرب اروپا را به کشورهای یونان، ترکیه، قاره آسیا، آفریقا و منطقه خاورمیانه پیوند می‌دهد.

اقتصاد

صربستان بزرگ‌ترین جزء جمهوری یوگسلاوی سابق بود. بین سال‌های ۱۹۹۰ و سرنگونی اسلوبودان میلوشویچ در سال ۲۰۰۰، جنگ داخلی و حمله ناتو در سال ۱۹۹۹ و به دنبال آن تحریم‌های اقتصادی، اقتصاد این کشور به کمتر از نیمی از تولید پیشین آن کاهش یافت و بیشتر زیرساخت‌ها و ظرفیت صنعتی آن ویران شدند. با این حال با اصلاحاتی که سران این کشور در حوزه اقتصاد و کسب و کار انجام دادند، چشم‌انداز اقتصادی صربستان در سال‌های اولیه قرن ۲۱ بهبود پیدا کرد. رفع تحریم‌ها و دسترسی به سرمایه و بازارهای بین‌المللی نیز در بهبود

نواک جو کوویچ

نواک جو کوویچ تنیسور معروف صربستانی است. او موفق شده است ۲ سال متوالی بازیکن شماره یک دنیا لقب بگیرد. جو کوویچ جزو هفت بازیکنی است که توانسته‌اند هر چهار گرند اسلم را برنده شوند. او بعد از رود لاور دومین بازیکنی است که موفق شده است چهار گرند اسلم را به صورت پیاپی برنده شود. کسب شش قهرمانی در گرند اسلم استرالیا و کسب سه عنوان متوالی جام آزاد استرالیا از دیگر عناوین و افتخارات وی است.

شرایط موثر بود. صربستان هم‌اکنون جزء اقتصادهای در حال ظهور با محدوده درآمدی بالا شناخته می‌شود. صنایع خدماتی از جمله گردشگری در اقتصاد این کشور نقش تعیین‌کننده‌ای دارد و حدود ۶۱ درصد تولید ناخالص ملی را تشکیل می‌دهد و پس از آن صنعت و کشاورزی به ترتیب با ۲۱ و ۸ درصد در مرتبه‌های بعدی قرار دارند. بورس اوراق بهادار بلگراد، تنها بورس اوراق بهادار در این کشور است که دارای بازار آن به بیش از هشت میلیارد دلار می‌رسد. اقتصاد صربستان در چندین سال گذشته تحت تأثیر بحران‌های اقتصادی جهانی قرار گرفته است. پس از تقریباً یک دهه رشد اقتصادی بالا (حدود ۴٫۵ درصد در سال)، اقتصاد صربستان در سال ۲۰۰۹ وارد یک دوره رکود شدید شد که همچنان نتوانسته بعد از آن قد راست کند. متوسط حقوق ماهانه در این کشور در سال ۲۰۱۷، حدود ۴۱۸ دلار بوده است و بیکاری همچنان یک معضل عمده در صربستان به حساب می‌آید که نرخ آن در سال ۲۰۱۷ به ۱۳ درصد رسیده است. آبهوای صربستان و وجود دشت‌های وسیع در این کشور، شرایط مطلوبی را برای کشاورزی پدید آورده است. در سال ۲۰۱۶، این کشور بیش از سه میلیارد دلار محصولات کشاورزی و مواد غذایی را به خارج از کشور صادر کرده است. این کشور یکی از بزرگ‌ترین صادرکنندگان میوه یخ‌زده به اتحادیه اروپا است. در کشور صربستان آلو (دومین تولیدکننده در دنیا بعد از چین)، تمشک (دومین تولیدکننده بعد از لهستان)، ذرت، گندم، چغندر، سویا، سیب‌زمینی، سیب، گوشت گاو، مرغ و لبنیات، تولید و به بازارهای جهانی صادر می‌شود.

صربستان همچنین در برخی صنایع حرفه‌ای برای گفتن دارد که عبارتند از: خودرو، فلزات، صنایع غذایی، الکترونیک، دارو و پوشاک. از میان شرکت‌های خودروسازی معروف، شرکت فیات در این کشور سرمایه‌گذاری کرده و سالانه

قلعه بلگراد

قلعه بلگراد به عنوان یک سازه دفاعی روی ارتفاعاتی مشرف به تقاطع رودخانه‌های ساوا و دانوب ساخته شد و از قرن دوم تا قرن هجدهم تغییراتی روی آن صورت گرفت. امروزه این دژ یک موزه منحصربه‌فرد از تاریخ بلگراد است؛ پارک کاله مگدان امروزه یکی از زیباترین و بزرگ‌ترین پارک‌های بلگراد به حساب می‌آید. نام این پارک از دو واژه ترکی می‌آید؛ «کاله» به معنی دژ و «مگدان» به معنی میدان. کاله مگدان در قرن ۱۹ در دشتی بین قلعه و برخی سازه‌های پراکنده دورتر برای تشخیص بهتر نزدیک شدن دشمن ساخته شد. در دوران عثمانی از این محوطه به عنوان بازار فروش برده استفاده می‌کردند.

مهم‌ترین بانک‌ها

ای‌آی بانکا

مدیرعامل: میودراگ کاستیک

تعداد پرسنل: ۷۶۸

تعداد شعبه: -

ای‌آی بانکا یک بانک تجاری است که مقر آن در پایتخت صربستان قرار دارد. این بانک در سال ۱۹۹۳ مجوز خود را دریافت کرده است و حدود ۵۰ درصد از سهام آن در اختیار شرکت صربستانی سانوکو قرار دارد. در سال‌های ۲۰۱۵ و ۲۰۱۶ این بانک از مجله معتبر «بانک بین‌المللی» جایزه بهترین بانک تجاری صربستان برای ارائه خدمات مشتریان در شرق اروپا را دریافت کرده است.

دایرکتنا بانکا

مدیرعامل: دراگان لازروویچ

تعداد پرسنل: ۴۰۰ نفر

تعداد شعبه: -

بانک دایرکتنا در ۱۷ آوریل ۱۹۹۵ تأسیس شده است. بانکداری تجاری و بانکداری سرمایه‌گذاری دو حوزه‌ای است که این بانک در آن به فعالیت می‌پردازد. بیش از ۹۹ درصد سهام این بانک متعلق به دو نفر است؛ آندری یووانوویچ و بوزان میلووانوویچ به ترتیب ۴۹,۹۹ و ۴۹,۹۸ درصد از سهام این بانک را دارا هستند. تعداد کارمندان این بانک در سال ۲۰۱۶، ۲۲۸ نفر بوده و در سال ۲۰۱۷ به ۴۰۰ نفر رسیده است.

جایمس بانکا

مدیرعامل: اسلوبودان یانیچ

تعداد پرسنل: ۱۲۳ نفر

تعداد شعبه: -

جایمس بانکا در سال ۱۹۹۸ تأسیس شده و مقر آن در شهر بلگراد است. این بانک ۲۰۰ سهامدار دارد که برخی از بانک‌ها و شرکت‌های بزرگ صربستانی جزء سهامداران این بانک محسوب می‌شود؛ در مارس ۲۰۱۵ دولت صربستان حدود ۲۰ درصد از سهام این بانک را خریداری کرد.

کامرسیچالنا بانکا

مدیرعامل: ولادیمیر مدان

تعداد پرسنل: ۲۱۰۶ نفر

تعداد شعبه: ۲۲۰

کامرسیچالنا بانکا بانک صربستانی است که در سال ۱۹۷۰ در بلگراد تأسیس و در سال ۱۹۹۲ به یک شرکت سهامی عام تبدیل شد. در نوامبر ۲۰۰۲ این بانک اولین شعبه خود را در مونتنگرو به ثبت رساند و در سپتامبر همان سال در بوسنی و هرزگوین نیز شعبه تأسیس کرد تا فعالیت خود را در خارج از مرزهای صربستان نیز توسعه دهد.

پوستانسکا

مدیرعامل: بوزان ککیچ

تعداد پرسنل: ۱۸۱۷ نفر

تعداد شعبه: ۱۳۶

پوستانسکا یکی از بزرگ‌ترین بانک‌های فعال صربستان است که بخش عمده‌ای از سهام آن در اختیار دولت صربستان قرار دارد. بانک مزبور در سال ۱۹۲۱ فعالیت خود را آغاز کرده و در هفتم فوریه ۲۰۰۶ در بورس اوراق بهادار بلگراد پذیرفته شده است.

حمله ناتو به صربستان

در ۲۴ مارس ۱۹۹۹ ناتو به بهانه مواظبت از جمعیت آلبانیایی به یوگسلاوی (صربستان و مونتنگرو) حمله کرد. آن حمله ۷۸ روز طول کشید. نیروی هوایی ناتو ۲۳۰۰ حمله هوایی به ۹۹۵ هدف کرد. در نتیجه این حملات دو هزار غیرنظامی کشته و تقریباً هفت هزار نفر مجروح شدند. ضرر اقتصادی یوگسلاوی ۲۰۰ میلیارد دلار بود. در این حمله ناتو کارخانجات صنایع پتروشیمی را نیز هدف حملات خود قرار داد. به گفته «یوساوا میلیچویچ»، وزیر بهداشت وقت صربستان؛ «کارخانجات پتروشیمی ما حتی هیتلر بمباران نکرد؛ ولی ناتو به راحتی این کار را انجام می‌دهد، رودخانه‌ها را منهدم و هوا را مسموم می‌کند و مردم کشورمان را می‌کشد.»

صربستان

قاره: اروپا نوع حکومت: جمهوری پارلمانی شعار: خداوند عدالت رئیس جمهور: الکساندر ووچیچ نخست‌وزیر: آنا برنابیچ پایتخت: بلگراد زبان رسمی: صربی مساحت: ۸۸۳۶۱ کیلومتر مربع (رتبه ۱۱۳) جمعیت: ۷/۴۹۱ میلیون نفر (رتبه ۱۰۴) رتبه شاخص توسعه انسانی: ۶۶ واحد پول: دینار صربستان تولید ناخالص داخلی اسمی: ۴۲ میلیارد دلار (رتبه ۸۶) تولید ناخالص داخلی سرانه: ۱۶۰۶۳ دلار (رتبه ۸۸) رئیس بانک مرکزی: یورگوانکا تاباکوویچ سفیر صربستان در ایران: دراگان تودوروویچ	 وبسایت بانک مرکزی: www.nbs.rs
--	---

حدود دو میلیارد دلار صادرات خود را از این کشور صورت می‌گیرد، همچنین صربستان هجدهمین تولیدکننده زغال سنگ در جهان و سومین تولیدکننده مس در اروپاست، ساخت تلفن‌های همراه هوشمند شرکت اینتل نیز که با برند تسلا به بازار عرضه می‌شود، در این کشور صورت می‌گیرد. صنایع غذایی این کشور هم به خوبی در سطح منطقه بالکان و همچنین در سطح بین‌المللی شناخته شده است و برخی از برندهای برتر تجاری در حوزه مواد غذایی نظیر پپسی، کوکاکولا، نستله، هینکن و کارلسبرگ در این کشور کارخانه‌هایی تأسیس کرده‌اند.

سیستم‌های پرداخت

بانکداری در صربستان توسط بانک مرکزی این کشور قانون‌گذاری و تنظیم می‌شود. هدف این بانک حفظ و تقویت ثبات نظام مالی و اقتصاد صربستان است. بانک‌های صربستان مستقیماً در جست‌وجوی فعالیت‌های تجاری سودآور بر اساس اصول پرداخت، سودآوری و نقدینگی هستند. در صربستان می‌توان از انواع کارت‌های اعتباری بین‌المللی نظیر ویزا، مسترکارت، دینرز و آمریکن اکسپرس برای پرداخت‌ها استفاده کرد. تمام ارزهای عمده خارجی را می‌توان در صربستان آزادانه در صرافی‌های این کشور خرید و فروش کرد. بسیاری از بانک‌ها دارای دستگاه‌های خودپرداز هستند و هر زمان بخواهید، می‌توانید پول دریافت کنید. اگر به عنوان گردشگر به صربستان مسافرت کنید، هر چند نمی‌توانید خدمات کاملی را که در بانک‌های کشور خودتان دریافت می‌کنید، انتظار داشته باشید، اما در پرداخت‌های خرد خود می‌توانید به‌طور کامل از دستگاه‌های خودپرداز که قابلیت ارائه ارزهای بین‌المللی دارند، استفاده کنید.

تیم ملی صربستان

لقب: عقاب‌های سفید
حضور در جام جهانی: ۱۱ مرتبه
افتخارات: مقام چهارم ۱۹۳۰ و ۱۹۶۲
رده‌بندی فیفا: ۳۴
سرمربی: ملادن کرستانیچ
کاپیتان: الکساندر کلارو

امیر کاستاریکا

امیر کاستاریکا از کارگردانان معروف صربستانی است که در سال‌های ۱۹۸۵ و ۱۹۹۵ برای فیلم‌های «زیر زمین» و «وقتی بابا رفته بود ماموریت» موفق به دریافت نخل طلای جشنواره کن شد و جزء معدود کارگردانان جهان با دو جایزه نخل طلاست.

کوزوو

جمهوری کوزوو کشوری در شبه‌جزیره بالکان در جنوب‌خاوری اروپاست. کوزوو در سال ۲۰۰۸ از صربستان اعلام استقلال کرده اما صربستان این استقلال را به رسمیت نشناخته و آن را بخشی از خاک خود می‌داند.

نیکولا تسلا

نیکولا تسلا؛ مخترع، مهندس برق و مهندس مکانیک صربی‌الاصل آمریکایی است. وی بیشتر به دلیل سهمش در طراحی سیستم نوین برق‌رسانی بر اساس جریان متناوب (AC) شناخته می‌شود. تسلا از اینکه جریان متناوب برای اولین بار در صندلی الکتریکی به‌منظور اعدام مورد استفاده قرار گرفت، بسیار ناراحت بود.

دینار صربستان

دینار صربستان با کد ایزوی RSD، یکای پول رایج در کشور صربستان است. مسئولیت کنترل این یکای پول بر عهده بانک ملی صربستان قرار دارد.

اسلوبودان میلوشویچ

وی از سال ۱۹۹۱ تا ۱۹۹۷ رئیس‌جمهور صربستان و سپس از ۱۹۹۷ تا ۲۰۰۰ رئیس‌جمهور جمهوری فدرال یوگسلاوی بود. نخست‌وزیر وقت یوگسلاوی، میلوشویچ را پس از کثرت‌گیری از ریاست‌جمهوری متهم به فساد اداری کرد و به زندان افکند، ولی دلیلی در برابر او به دست نیامد و در بازداشت خانگی به سر می‌برد.

ووی وودینا

ووی وودینا، یک استان خودمختار در شمال صربستان است. پایتخت و بزرگ‌ترین شهر این استان نووی ساد است. جمعیت این استان حدود دو میلیون نفر است که تقریباً ۲۷ درصد کل جمعیت صربستان را تشکیل می‌دهد.

فین تک

صربستان و به طور کلی کشورهای جداسده از یوگسلاوی سابق، در زمینه ارائه خدمات مالی و نوآوری و همچنین تا حدودی بانکداری چندان توسعه پیدا نکرده‌اند. اغلب بانک‌هایی که در این کشور وجود دارند، در واقع شعبه‌هایی از بانک‌های بزرگ کشورهای عضو اتحادیه اروپا هستند. از مجموع ۲۹ بانک تجاری، با ارائه مجموعه‌ای گسترده از خدمات بانکی، ۲۱ بانک دارای مالکیت خارجی هستند و تنها هشت بانک صربستانی در این کشور فعالیت می‌کنند. به‌طور مثال، بانک‌هایی از کشورهای فرانسه، اتریش، ایتالیا، انگلستان و... شعبه‌های خود را در بلگراد پایتخت این کشور ایجاد کرده‌اند و بیشترین گردش مالی را در صربستان دارند؛ بنابراین از کشوری که همچنان در بانکداری مرسوم هنوز قدم‌های زیادی برای برداشتن دارد، انتظار نمی‌رود که در حوزه نوآوری فین تک فعالیت چشمگیری داشته باشد. با این حال در چند سال گذشته وضعیت کشور صربستان در حوزه فناوری‌های مالی دستخوش تغییر شده و اقداماتی در زمینه فین تک به چشم می‌خورد. اقدامات دولت صربستان در بازگذاشتن مرزهای این کشور به روی شرکت‌ها و بانک‌های بزرگ خارجی نیز در این زمینه بی‌تاثیر نبوده است. شاید برگزاری کنفرانس «اکسید» در زمینه فین تک در سال‌های ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ را بتوان نقطه عطفی در زمینه توسعه فین تک در صربستان قلمداد کرد. در برگزاری این رویداد هم پای شرکت‌های خارجی به میان آمده است. شرکت انگلیسی اکسید که در زمینه خدمات مالی فعالیت می‌کند، مجری برگزاری این کنفرانس است که در شهر بلگراد پایتخت صربستان برگزار می‌شود. این کنفرانس که در سال گذشته تمرکزش را روی بخش‌های مختلف فناوری‌های مالی قرار داده بود، در سال جاری تمرکز اصلی‌اش را روی بلاک‌چین، ارزهای رمزنگاری‌شده و نقش نسل میلنیل در این حوزه قرار داده است. هرچند هدف اصلی این شرکت، کمک به شرکت‌های انگلیسی است تا بتوانند در منطقه اروپای شرقی به توسعه مشتریان و معرفی محصولات و راهکارهای مالی خود بپردازند، اما در کنار آن از استارت‌آپ‌هایی که در زمینه فین تک در اروپای شرقی و به‌ویژه صربستان فعالیت می‌کنند نیز حمایت کرده و توانسته در توسعه فین تک نقش قابل قبولی ایفا می‌کند.

طبق پیش‌بینی‌های صورت گرفته ارزش تراکنش‌ها در حوزه فین تک در صربستان به حدود ۹۵۹ میلیون دلار در سال ۲۰۱۸ خواهد رسید. با این حال استقبال اندک مردم از خدمات بانکداری الکترونیک و نقش پراهمیت پول نقد در این کشور، شاید یکی از موانع اصلی توسعه کسب و کارهای فین تک باشد. همچنین بانک‌های موجود در صربستان همچنان بر سر ارائه API به استارت‌آپ‌های فعال در حوزه فین تک، فیلترهای متعددی اعمال کرده‌اند و همچنان ریسک حضور استارت‌آپ‌ها را نپذیرفته‌اند و همین موضوع کار را برای توسعه فین تک در این کشور سخت کرده است. با این حال نمی‌توان چندان هم ناامید بود. روند توسعه فین تک در کشورهای مختلف نشان داده است که ارائه نوآوری‌ها در خدمات مالی به سرعت در حال فراگیر شدن در سراسر دنیا است. کشور صربستان نیز پتانسیل و ظرفیت‌های زیادی برای گسترش فین تک دارد. افزایش روزافزون ضریب نفوذ تلفن‌های همراه هوشمند در این کشور و علاوه بر آن دسترسی بیش از ۵۸ درصد از مردم این کشور به اینترنت پرسرعت و با پهنای باند بالا، می‌تواند اخبار امیدوارکننده‌ای برای فعالان حوزه فین تک در صربستان قلمداد شود. احتمالاً در سال‌های آتی از فین تک در صربستان بیشتر خواهیم شنید.

استارت‌آپ‌های فین تک معروف

leanpay **لین پی**
استارت‌آپ لین پی در سال ۲۰۱۶ تأسیس شده و در حال حاضر ۱۰ نفر در آن مشغول به کار هستند. لین پی بستری را فراهم ساخته تا کاربرانش بتوانند با توجه به رتبه اعتباری‌شان، خرید با اقساط ماهانه را تجربه کنند و اقساط خود را به صورت الکترونیکی بپردازند. در واقع این استارت‌آپ وام در لحظه خرید را به کاربرانش اعطا کرده و سعی می‌کند با تعامل با تامین‌کنندگان محصولات مختلف اعم از لوازم الکترونیکی، لوازم خانگی و... قیمت‌های منصفانه‌ای را برای کاربران خود فراهم کند. شعار استارت‌آپ لین پی «یک تجربه خرید جدید» است. این استارت‌آپ در خرید اقساطی به‌رهای هم از کاربران خود دریافت نمی‌کند و کاربر می‌تواند اقساط خود را تا سقف ۲۴ ماه زمان‌بندی کند. از طرفی می‌توان آغاز پرداخت اقساط را تا چند ماه پس از خرید به تعویق انداخت.

CIRCLE MONEY **سیرکل مانی**
سیرکل مانی پلتفرمی است که به کاربرانش کمک می‌کند تا به مدیریت مطالبات و بدهی‌های خود بپردازند. این استارت‌آپ در سال ۲۰۱۶ و توسط درآگان میلووانوویچ، اینس ایدزاکوویچ و نینو والوویچ تأسیس شده است. بنیان‌گذاران این استارت‌آپ مدعی هستند که با استفاده از الگوریتم‌های پیشرفته‌ای که در اپلیکیشن خود طراحی کرده‌اند، می‌توانند به شرکت‌های بزرگ و کسب و کارهای کوچک کمک کنند تا به مدیریت مطالبات و بدهی‌های خود بپردازند.

TRADECORE **تریدکور**
استارت‌آپ تریدکور که مقر اصلی آن در شهر بلگراد پایتخت صربستان قرار دارد، خدمات متنوع مالی؛ اعم از انتقال پول با انواع کارت‌های اعتباری و نقدی بین‌المللی، پرداخت صورت‌حساب‌ها، پرداخت اقساط و... را ارائه می‌دهد. تریدکور همچنین در زمینه ارزهای رمزنگاری‌شده فعال است و خرید و فروش این ارزها از طریق تریدکور انجام می‌شود. این استارت‌آپ در مسیر رشد و توسعه قرار دارد و در حال حاضر ۵۰ نفر در این استارت‌آپ مشغول به کار هستند. در سال ۲۰۱۸ این استارت‌آپ سه میلیون دلار سرمایه جذب کرده است.

مدیرعامل تریدکور استفان پاچکوویچ نام دارد که این استارت‌آپ را در سال ۲۰۱۳ بنیان نهاده است.

جنگ صرب‌ها با بوسنی و هرزگوین و نقش ایران

سال ۱۹۹۲ جمهوری بوسنی و هرزگوین، پس از فروپاشی یوگسلاوی، در پی همه‌پرسی که ۶۸ درصد مشارکت را به همراه داشت، با آری ۹۸ درصدی رای‌دهندگان به استقلال بوسنی اعلام موجودیت کرد. این اعلام استقلال کافی بود تا صرب‌های نژادپرست را در تاریخ ششم آوریل ۱۹۹۲ علیه مردم بوسنی و هرزگوین بشورانند و آتش جنگ را علیه مردم این سرزمین روشن کند. از پنجم آوریل ۱۹۹۲ جنگ صرب‌ها علیه بوسنیایی‌ها آغاز شد و تا ۱۴ دسامبر ۱۹۹۵ ادامه یافت و طی آن بیش از یکصد هزار نفر جان‌شان را از دست دادند؛ جنگی که به قتل عام گسترده غیرنظامیان در بوسنی انجامید. آنچه موجب توجه بیشتر کشورهای اسلامی و از جمله ایران به این منازعه شد، مسلمان بودن بوسنیایی‌ها و عدم برخورداری آنان از نیروی نظامی قابل توجه بود. دولت ایران به نحو گسترده‌ای به حمایت سیاسی، اقتصادی و نظامی از بوسنیایی‌ها پرداخت.

حجم کمک‌های ارائه‌شده روشن نیست، اما توجه مقامات ایران به این منطقه به حدی بود که رهبر انقلاب، احمد جنتی را به‌عنوان نماینده ویژه خود در امور بوسنی منصوب کردند.

همچنین نهادهای خیریه ایرانی مانند کمیته امداد وارد ماجرا شد و حجم عظیمی از کمک‌های مردمی را جمع‌آوری و منتقل می‌کردند. ایران در بازسازی بوسنی نیز مشارکت کرد. حمایت‌های ایران در این موضوع حساسیت غرب و به‌ویژه آمریکا را برانگیخت؛ خصوصاً که بر خلاف افغانستان و لبنان، این بار ایران به مداخله نظامی در خاک اروپا پرداخته بود. جنگ نهایتاً با موافقت‌نامه دیتون پایان یافت که بر اساس آن همه نیروهای نظامی (از جمله نیروهای ایران) ملزم به ترک منطقه شدند.

در ژوئن ۱۹۹۲ (خرداد ۱۳۷۱ شمسی) واشنگتن تایمز از قول سیاه‌اعلام کرد که ۴۰۰ نفر از نیروهای سپاه در ماه مه وارد بوسنی شدند و این نیرو به ۳۵۰ تا ۴۰۰ نیرویی پیوستند که در بوسنی از قبل حضور داشتند. در جنگ بوسنی تعداد سه‌الی چهار هزار نیروی داوطلب شرکت داشتند. پروفیسور کایز فیس، استاد دانشگاه آمستردام می‌گوید که نقش نیروهای سپاه و حزب‌الله کوچک، ولی مهم بود. آنها شامل جنگجویانی بودند که مانند نیروهای واکنش سریع عمل کرده و حمله‌های سریع‌السییر انجام می‌دادند. بر اساس گزارش کریستوفر کوکس در سال ۱۹۹۶ (۱۳۷۵ شمسی) یک‌سوم سلاح‌هایی که وارد بوسنی می‌شد یا متشاه ایرانی داشتند یا با حمایت ایران خریداری و به بوسنی حمل می‌شد.

مرحوم هاشمی‌رفسنجانی در خاطرات خود می‌نویسد: «[به دکتر ولایتی] گفتیم یک میلیون دلار از باقی‌مانده قیمت نفت اهدایی را به رئیس‌جمهوری بوسنی بدهد. هیئت بوسنیایی برای دور اول مذاکره آمدند. از کمک هیئت ایران خیلی ممنون‌اند. گفتند کاملاً محاصره‌اند و اسلحه‌شان تمام شده و فقط بخشی از کمک‌های ما را دارند. خواستار کمک بیشتر شدند. مشکل‌شان جدی است و در بن‌بست و در محاصره هستند. ابا! پیشنهاد دادن موشک به کروات‌ها که برای مقابله با صرب‌ها نیاز دارند، جهت رفع محاصره و رساندن اسلحه به مسلمان‌ها موافقت کردم. قرار شد خودش در ملاقات پس‌فراش با رئیس‌جمهور کرواسی مطرح کند. برای بازسازی و پذیرش متخصصان بیکارشان هم کمک خواست.»

سردار نقدی، سعید قاسمی، حسین بهزاد و حسین الله‌کرم از معروف‌ترین چهره‌های نظامی حاضر در جنگ بوسنی بودند.